

Nr 419

Av herr Rylander m. fl., om inrättande av precepturer i juridik vid Stockholms högskola och vid universitetet i Lund.

I årets statsverksproposition har statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet under åttonde huvudtiteln förklarar, att förslag till omläggning av den juridiska samhällsvetenskapliga utbildningen skall föreläggas 1957 års riksdag. Ehuru viss ytterligare utredning skall företagas är departementschefen likväl på grundval av den föreliggande utredningen beredd att nu föreslå, att en preceptur i Ca 34 i civilrätt inrättas vid universitetet i Uppsala fr. o. m. nästa budgetår. Såsom särskild motivering åberopas att därigenom »möjlighet torde föreligga, att vid den juridiska fakulteten vid nämnda lärosäte bibehålla kvalificerad lärarkraft inom civilrättens område».

Det planerade förslaget om reform av juristutbildningen kommer att innebära en upprustning av de fakulteter, som hittills blivit mest försummade vid översynen av de akademiska lärosätena. De juridiska fakulteterna i landet ha således i stort sett haft samma lärarbefattningar och samma studieordning sedan år 1905. Det är därför synnerligen angeläget, att åtgärder snabbt företagas för att ge de juris studerandena en tidsenlig utbildning. Såsom antytts av departementschefen kommer förslaget att innebära en utvidgning av lärarkrafterna bl. a. i ämnet civilrätt, som är det dominerande ämnet i juris kandidatexamen och som omfattar ej mindre än tre läroämnen i denna examen. Det är av många skäl starkt motiverat att omedelbart föreslå inrättandet av vissa tjänster i civilrätt. Det finns för närvarande ett antal kvalificerade docenter i detta ämne i landet, utan vilka undervisningen ej skulle kunna bedrivas. Det är synnerligen angeläget, att fakulteterna få möjlighet att behålla dessa lärarkrafter. Redan nu föreligger ett trängande behov av nya lärare både för undervisningen — särskilt vid Stockholms högskola, där elevantalet är störst — och för författande av läroböcker till ersättning av den nu förefintliga, ofta mycket föråldrade studielitteraturen och för att förbereda den kommande reformen av juristutbildningen. När nu denna reform ytterligare fördröjes, te sig möjligheterna för fakulteterna att få behålla docenterna — utan omedelbart inrättande av ordinarie tjänster — mycket mörka. Docentbefattningarna få ju endast innehas i sex år — i vissa fall i sju år — men eftersom juris docenterna i mindre utsträckning än andra docenter ha möjlighet att åberopa sin utbild-

ning såsom merit för annan statlig tjänst än akademisk lärarbefattning måste man räkna med en avgång till privata anställningar redan före docenttidens utgång.

Det är av dessa skäl väl motiverat att inrätta en preceptur i civilrätt vid Uppsala universitet. Denna åtgärd är emellertid mot bakgrund av det ovan anförda otillräcklig. Den ende civilrättsdocenten i Uppsala kommer att avgå under året. Motsvarande problem föreligger emellertid också vid de båda övriga juridiska fakulteterna, trots att ingen av dessas civilrättsdocenter är skyldig att avgå under innevarande år. Med hänsyn härtill måste det anses synnerligen önskvärt, att det inrättas en preceptur i civilrätt vid vardera av de tre fakulteterna. Förslaget om juristutbildningen, som skall föreläggas 1957 års riksdag, kommer oundgängligen att innefatta förslag om inrättande av sådana tjänster. Om några av dessa tjänster inrättas omedelbart, komma fakulteternas behov av civilrättslärare att bättre kunna tillgodoses. Det bör i detta sammanhang även observeras, att ett antal disputationer i civilrätt kan förväntas inom närmaste framtid. Endast genom inrättande av nya tjänster kunna nya kompetenta lärarkrafter knytas till fakulteterna. Denna åtgärd är nödvändig för att trygga det lärarbehov som en reform av juristutbildningen med nödvändighet kräver.

Vid Stockholms högskola finns för närvarande endast en docent i ämnet straffrätt. Denne docent — som är väl meriterad — är liksom Uppsalas civilrättsdocent tvungen att avgå under innevarande år. Professuren i straffrätt vid Stockholms högskola omfattar också ämnet juridisk encyklopedi, och i båda dessa ämnen finns det endast två lärare, professorn och nämnde docent. Här föreligger således ett behov av omedelbart inrättande av en preceptur, vilket även står i överensstämmelse med juristutbildningsreformen.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte fatta beslut om inrättande fr. o. m. nästa budgetår vid Stockholms högskola av en preceptur i Ca 34 i civilrätt och en preceptur i Ca 34 i straffrätt och vid Lunds universitet av en preceptur i Ca 34 i civilrätt.

Stockholm den 26 januari 1956

Olov Rylander

Henrik Munktell

Jean Braconier